

Recidivepatronen Halt

Amsterdam, september 1997

**Essy van Dijk
Annelise Bosscha
Mireille Geldorp**

Samenvatting

Bureau Halt Amsterdam-Amstelland is op 1 september 1989 van start gegaan met als belangrijkste kerntaak om jongeren, die voor de eerste keer in contact met de politie komen, door middel van een alternatieve straf te behoeden voor een verdere stap in de criminaliteit. Het bureau heeft tussen 1989 en 1995 in het totaal 1974 jongeren een Halt-afdoening aangeboden. Er bleek echter nog weinig zicht te zijn op de recidive bij deze jongeren, hetgeen gedefinieerd wordt als de mate waarin Halt-cliënten na de Halt-afdoening(en) strafbare feiten plegen. Daarom is besloten tot het onderhavige onderzoek naar de recidive bij Halt-cliënten. Bovendien is de recidive bij Halt-cliënten vergeleken met de recidive bij een controlegroep van jongeren die een Halt-waardig delict pleegden, maar niet door Halt zijn afgehandeld. In de praktijk betekent dit meestal dat de delictplegers door Justitie zijn afgehandeld. Er zijn echter ook andere mogelijkheden, zoals een politie-sepot. Delictplegers uit de controlegroep zijn geselecteerd uit het HKS-systeem van de politie en worden in het onderzoek om praktische redenen niet-Halt-cliënten genoemd. Voor dit deelonderzoek is het jaar 1994 tot peiljaar gekozen. Conclusies met betrekking tot de recidive bij Halt-cliënten in vergelijking met niet-Halt-cliënten hebben daarom alleen betrekking op 1994.

In dit onderzoek zijn een aantal (achtergrond)kenmerken van de jongeren meegenomen, namelijk geslacht, leeftijd, het aantal keer dat cliënten door Halt zijn afgehandeld en het aantal antecedenten voor de Halt-afdoening. Bovendien is een dossier-onderzoek naar alle Halt-cliënten uit het jaar 1994 verricht. Dit houdt in dat een aantal kenmerken, die in de persoonlijke schriftelijke dossiers van de Halt-cliënten zijn geregistreerd, geselecteerd en aan de data toegevoegd zijn. Het gaat om het gepleegde type delict, etniciteit, opleidingsniveau en gezinssituatie. Conclusies ten aanzien van deze kenmerken hebben dus alleen betrekking op het jaar 1994.

Hieronder staan de belangrijkste conclusies uit het onderzoek.

INSTROOM HALT

- *De instroom bij Bureau Halt Amsterdam-Amstelland neemt sterk toe.* Dit heeft met een aantal factoren te maken, waaronder de verbeterde samenwerking met de politie, de wettelijke verankering van de positie van het bureau en de uitbreiding van de lijst delicten, die bepalen of aan de jongeren een Halt-afdoening wordt aangeboden.
- *Het aantal meisjes bij Halt neemt toe.* De grootste groep Halt-cliënten bestaat nog altijd uit jongens, maar het aandeel van meisjes wordt steeds groter. In 1995 bestond zelfs eenderde van de cliëntèle van Halt uit meisjes.
- *In verhouding met de populatie handelt Halt significant meer autochtonen dan allochtonen af.* In 1994 is ruim de helft van de Halt-cliënten van autochtone en 44% van allochtone afkomst. In datzelfde jaar bevinden zich in Amsterdam in de categorie jongeren van 13-18 jaar 38% jongeren van autochtone en 62% jongeren van allochtone afkomst.
- *Meisjes blijken relatief vaker van allochtone afkomst dan jongens.* De vraag in hoeverre de stijging van de instroom van meisjes bij Halt door een toename van de instroom van allochtone meisjes verklaard kan

worden, kon in dit onderzoek niet worden beantwoord. De etniciteit van de Halt-cliënten is namelijk alleen voor het jaar 1994 in de data opgenomen.

- *De leeftijd van de Halt-cliënten is gemiddeld 15 jaar.* De meeste cliënten zitten op de MAVO, hoewel ook VWO-ers en scholieren redelijk vertegenwoordigd zijn. Het aantal cliënten waarvan de ouders gescheiden zijn is bijna net zo groot als het aantal cliënten waarvan de ouders nog bij elkaar zijn, beide ongeveer eenderde procent. Van eenderde procent van de Halt-cliënten waren de opleidingsgegevens en de gezinssituatie echter onbekend. Verder bleek 7% van de Halt-cliënten al eerder contacten met de politie te hebben gehad.

GEPLEEGDE DELICTEN

- *De meest gepleegde delicten zijn vermogensdelicten, op de voet gevolgd door vernieling.*
- *Meisjes maken zich vrijwel alleen schuldig aan vermogensdelicten. Jongens plegen ook vaak vernieling en vuurwerkdelicten.* Verder bleek dat met name jongens in de leeftijdscategorie van 15-17 jaar zich vaker schuldig maken aan vernieling. De jongere Halt-cliënten maken zich daarentegen weer vaker schuldig aan vuurwerkdelicten.
- *Allochtone jongens maken zich vaker schuldig aan vermogensdelicten, en autochtone jongens plegen vaker vernieling.* Vuurwerkdelicten worden door beide groepen vrijwel net zo vaak gepleegd. Allochtone meisjes verschillen niet significant van autochtone meisjes in het type delict dat zij plegen: beide groepen plegen voornamelijk diefstal.

RECIDIVE

- *De recidive in de periode 1989-1992 bedraagt 35%.* In de gehele periode 1989-1995 recidiveerde ongeveer een vijfde van alle Halt-cliënten. Dit gegeven kan echter niet los van het tijdstip waarop de delicten gepleegd zijn worden geïnterpreteerd. Hoe recenter dit tijdstip namelijk, hoe minder tijd de cliënten hebben gehad om opnieuw strafbare feiten te plegen. Daarom zijn in de analyses met betrekking tot de recidive bij Halt-cliënten alleen cliënten uit de periode 1989-1992 meegenomen. Onderzoek wees uit dat deze periode de realiteit waarschijnlijk in voldoende mate benaderd.
- *Jongens recidiveren vaker dan meisjes.* De recidive hangt daarentegen niet samen met de leeftijd van de cliënten, hun etniciteit, hun schoolopleiding of het feit dat hun ouders nog samen zijn of niet.
- *Plegers van vernieling met gescheiden ouders recidiveren vaker dan cliënten waarvan de ouders bij elkaar zijn.* Voor vermogens- en vuurwerkdelicten is zo'n verband niet gevonden. Dit resultaat wijst wellicht op het feit dat aan het plegen van vernieling andere motieven ten grondslag liggen dan aan het plegen van vermogens- en vuurwerkdelicten. Een nadere invulling vraagt echter een nauwkeuriger studie op dit gebied.
- *De recidive binnen halt, gedefinieerd als het percentage Halt-cliënten dat meer dan één contact met Halt heeft, bedraagt 6%.* Volgens de reglementen mogen jongeren in principe twee keer door Halt worden

afgehandeld. Een uitzondering wordt gemaakt voor plegers van vuurwerkdelicten. Deze worden, mits zij niet ouder dan 17 jaar zijn, altijd doorgestuurd naar Halt. 6% van alle Halt-cliënten is twee keer door Halt afgehandeld, waarvan in een vijfde van de gevallen voor vuurwerkdelicten. Vooral jongens blijken vaker twee contacten met Halt te hebben.

EFFECTIVITEIT HALT-AFDOENING IN VERGELIJKING MET NIET-HALT-AFDOENING

- *Jongens recidiveren na een Halt-afhandeling significant minder vaak dan na een niet-Halt-afhandeling. Ook leeftijd speelt een rol in dit verband: Halt is met name effectief bij jongens onder de 15 jaar.* De recidive bij jongeren met een Halt-afdoening verschilt in algemene zin niet van jongeren die niet door Halt zijn afgedaan. Wanneer de groepen jongens en meisjes apart worden bekeken, blijkt Halt echter wel degelijk effect te hebben, maar alleen bij de jongens.
- *Een Halt-afdoening is voor jongens die vermogensdelicten plegen wel effectief en voor meisjes die vermogensdelicten plegen niet.* Nagegaan is of de recidive bij Halt- en niet-Halt-cliënten samenhangt met het type delict dat de cliënten pleegden. Uit de resultaten kwamen in eerste instantie geen significant verschillen naar voren. Uit nadere analyses bleek echter een interessant fenomeen: Jongens die voor vermogensdelicten zijn opgepakt blijken na een Halt-afdoening veel minder vaak te recidiveren dan na een niet-Halt-afdoening, terwijl meisjes juist veel vaker recidiveren na een Halt-afdoening. Dit is mede vanuit het oogpunt dat veel meisjes vermogensdelicten plegen interessant.
- *Halt-cliënten die eerder contact met de politie hebben gehad recidiveren vaker dan Halt-cliënten die alleen door Halt zijn afgehandeld.* Uit de resultaten blijkt dat daders, die de eerste (paar) keer dat zij een strafbaar feit pleegden niet door Halt zijn afgehandeld, maar later wel bij Halt terecht zijn gekomen, vaker recidiveren dan daders die twee keer door Halt zijn afgehandeld. Beide groepen recidiveren overigens nog steeds veel vaker dan cliënten die voor de eerste en enige keer bij Halt komen.

1 Inleiding en onderzoeksverantwoording

1.1 Inleiding

Bureau Halt Amsterdam-Amstelland is op 1 september 1989 van start gegaan. Eén van de kerntaken van dit bureau is het uitvoeren van alternatieve straffen voor jongeren van 12 t/m 17 jaar, die voor de eerste keer in contact met de politie komen. Door via Halt een alternatieve straf te vervullen, krijgen deze jongeren de kans om vooralsnog uit het justitiële circuit te blijven. Het uiteindelijke doel is dat jongeren op deze manier worden behoed voor een verdere stap in de criminaliteit.

Bureau Halt heeft tevens een signalerende functie ten aanzien van 'probleemgevallen': jongeren waarbij (psychische) problemen worden geconstateerd. Deze worden doorverwezen naar de hulpverlening.

De eerste vier jaar hielden de Halt-bureaus zich voornamelijk bezig met jongeren die zich schuldig maakten aan baldadigheid en vandalisme. Vanaf 1994 werden ook plegers van diefstal naar Halt verwezen. Met de invoering van het nieuwe jeugdstrafrecht in 1995, is de lijst van delicten die door Halt worden afgedaan verder uitgebreid. De lijst omvat momenteel onder meer de volgende delicten: diefstal, heling, openlijk geweld tegen goederen, vernieling, baldadigheid, brandstichting en het in bezit hebben of afsteken van vuurwerk buiten de toegestane tijden.

Bureau Halt Amsterdam-Amstelland heeft tussen 1989 en 1995 in het totaal 1974 jongeren een Halt-afdoening aangeboden. Er is echter nog weinig zicht op de recidive bij deze jongeren, hetgeen gedefinieerd wordt als de mate waarin Halt-cliënten na de Halt-afdoening strafbare feiten plegen. Daarom is besloten tot onderhavig onderzoek naar de effectiviteit van Halt. De volgende onderzoeksvragen worden hierbij beantwoord:

- A Welke omvang, mate en snelheid van recidive kan worden vastgesteld bij jongeren die met een Halt-afdoening te maken hebben gehad? Zijn er op basis van achtergrondgegevens subcategorieën te achterhalen waarvoor het delict- en recidivepatroon varieert?
- B Hoe effectief is een Halt-afdoening in vergelijking met een niet-Halt-afdoening, zoals een afdoening door Justitie of de politie? Zijn er op basis van achtergrondgegevens subcategorieën te achterhalen waarvoor het effect varieert?

1.2 Onderzoeksopzet

Om onderzoeksvraag A te beantwoorden wordt het bestand geanalyseerd van alle jongeren die tussen 1989 en 1995 met Halt in aanraking zijn geweest. In dit bestand zijn drie (achtergrond)kenmerken reeds aanwezig, namelijk het geslacht van de cliënten, hun leeftijd en het aantal keer dat zij door Halt zijn afgehandeld.

De cliënten uit dit bestand zijn vervolgens in het HKS-systeem gecontroleerd op antecedenten. De antecedenten voor en na de Halt-afdoening zijn aan het oorspronkelijke bestand toegevoegd. De antecedenten na de Halt-afdoening dienen als basis voor het vaststellen van de recidive. Na opschoning bestaat het bestand uit 1961 cliënten.

Daarnaast is voor de Halt-cliënten uit het gekozen peiljaar 1994 een dossier-onderzoek verricht. Dit houdt in dat voor het jaar 1994 alle dossiers van de cliënten zijn nagelopen op een aantal, door Halt schriftelijk

geregistreerde, kenmerken. Omdat de registratie van die kenmerken niet altijd consequent en eenduidig is geweest¹, kunnen niet alle kenmerken uit de dossiers in het onderzoek worden meegenomen. Kenmerken die voor voldoende cliënten duidelijk genoeg geregistreerd zijn om wel in het onderzoek te kunnen worden betrokken, zijn: type delict, etniciteit, gezinssituatie en schoolniveau. Deze zijn aan een apart Halt-bestand voor 1994 toegevoegd. De analyses met betrekking tot deze kenmerken hebben altijd alleen betrekking op dit jaar. In 1994 zijn in het totaal 408 jongeren door Halt afgehandeld. Door onduidelijkheden in de dossiers is hier echter 8% van uitgevallen. Wanneer de analyses betrekking hebben op de kenmerken uit de dossiers bestaat de onderzoekspopulatie daardoor uit 376 jongeren.

Om antwoord op onderzoeksvraag B te krijgen wordt het delict- en recidivepatroon van Halt-cliënten vergeleken met een controlegroep van jongeren, die voor het door hen gepleegde delict naar Halt doorverwezen hadden kunnen worden, maar waarbij dit niet gebeurd is. In de praktijk betekent dit meestal dat de delictplegers door Justitie zijn afgehandeld. Er zijn echter ook andere mogelijkheden, zoals een politie-sepot. Delictplegers uit de controlegroep worden in dit rapport om praktische redenen allen niet-Halt-cliënten genoemd.

De controlegroep is op de volgende wijze uit het HKS-systeem geselecteerd: Als peiljaar is voor het jaar 1994 gekozen. Vervolgens zijn alle jongeren tussen de 12 en 18 jaar geselecteerd, die in 1994 voor de eerste keer een antecedent hebben gekregen. Voor deze groep is het aantal antecedenten na het eerste antecedent uitgedraaid en aan het bestand toegevoegd. Vervolgens zijn hieruit jongeren geselecteerd, waarvan het ten laste gelegde artikel van Strafrecht in het eerste antecedent een Halt-waardig feit is. Dit is nog eens gecontroleerd door, met medewerking van diverse wijkteams, de processen verbaal na te lopen.

Ook bij het beantwoorden van onderzoeksvraag B wordt gezocht naar subcategorieën, waarvoor de effectiviteit van Halt varieert. Het aantal betrokken (achtergrond)kenmerken blijft hierbij echter beperkt tot kenmerken die relevant zijn en zowel in het Halt-cliëntenbestand, als in het HKS-systeem zijn geregistreerd. Dit zijn de kenmerken geslacht, leeftijd en type delict.

Resumerend worden in dit onderzoek dus de volgende drie bestanden geanalyseerd:

- **VOLLEDIGE HALT-BESTAND 1989-1995**

Met de geregistreerde kenmerken:

- geslacht
- leeftijd
- aantal keer dat zij door Halt zijn afgehandeld
- antecedenten voor de Halt-afdoening
- antecedenten na de Halt-afdoening

- **HALT-BESTAND 1994**

Met de bovenstaande kenmerken geslacht, leeftijd, aantal keer dat zij door Halt zijn afgehandeld en antecedenten voor en na de Halt-afdoening PLUS:

- type delict
- etniciteit
- gezinssituatie
- opleidingsniveau

Noot 1 Dit komt doordat het doel van de registratie eerder het voeren van een adequaat gesprek met de cliënt, dan het dienen van een onderzoek was. Bovendien bevat de vragenlijst open vragen, wat de uniformiteit in de registratie niet ten goede is gekomen.

- **HALT-BESTAND 1994 IN VERGELIJKING MET HET HKS-BESTAND**
Met de kenmerken die zowel in halt als in HKS voorkomen, namelijk:
 - geslacht
 - leeftijd
 - type delict

In dit rapport wordt waar mogelijk nagegaan of gevonden verschillen statistisch significant zijn². Het gehanteerde significantieniveau is 5% ($\alpha = 0.05$). Significante resultaten worden altijd in de tekst vermeld.

1.3 Leeswijzer

Zoals in paragraaf 1.2 is beschreven, heeft de onderzoeksgroep een complexe structuur, waarbij (achtergrond)kenmerken *of* voor alle cliënten uit de gehele periode waarin Halt bestaat (1989-1995) in de data zijn opgenomen *of* alleen voor cliënten uit het jaar 1994. Bovendien is de recidive bij Halt-cliënten niet voor de gehele periode van 1989 t/m 1995 beschreven, maar alleen voor de periode 1989 t/m 1992 (dit wordt in hoofdstuk 3 toegelicht).

Bij de indeling van het rapport is hierbij aangesloten door bij de hoofdstuk- en paragraafindeling rekening te houden met de periode waarop de beschreven resultaten betrekking hebben. Dit heeft geresulteerd in de volgende indeling van het rapport:

In hoofdstuk twee worden de algemene achtergrondkenmerken van de Halt-cliënten beschreven. In de eerste paragraaf betreft het de kenmerken geslacht, leeftijd, aantal Halt-afdoeningen en het hebben van politie-antecedenten voor Halt. Deze hebben betrekking op de periode 1989-1995. In de tweede paragraaf betreft het de kenmerken etniciteit, schoolopleiding, gezinssituatie en het gepleegde type delict. Deze hebben betrekking op het jaar 1994.

In hoofdstuk drie wordt de recidive en recidive-snelheid van Halt-cliënten in de periode 1989-1992 beschreven. Dit hoofdstuk is op dezelfde wijze als hoofdstuk twee opgedeeld in twee paragrafen, namelijk een eerste paragraaf waarin de recidive gerelateerd wordt aan de kenmerken die voor alle Halt-cliënten bekend zijn en een tweede paragraaf waarin de recidive gerelateerd wordt aan de kenmerken die alleen voor Halt-cliënten uit het jaar 1994 bekend zijn.

In hoofdstuk vier wordt de recidive bij Halt-cliënten vergeleken met de recidive bij niet-Halt-cliënten. In dit deelonderzoek is 1994 het onderzoeksjaar, dat wil zeggen dat de resultaten alleen op het jaar 1994 betrekking hebben. Bij deze vergelijking is de relatie met de (achtergrond)kenmerken geslacht, leeftijd en het type delict meegenomen.

In de tabellen komt wanneer van toepassing de categorie onbekend voor. Waar deze niet specifiek wordt toegelicht, betreft het gegevens die voor Halt-cliënten ontbreken of onduidelijk zijn geregistreerd. Percentages in de tabellen zijn afgerond tot hele getallen. Hierdoor kan het voorkomen dat tabellen niet tot de beoogde 100% optellen.

Noot 2 Dit betekent dat nagegaan wordt hoe groot de kans is dat gevonden resultaten op toeval berusten. Wanneer deze kans groter dan 5% is, wordt een resultaat niet significant genoemd.

2 Algemene kenmerken Halt-cliënten

In dit hoofdstuk worden de algemene achtergrondkenmerken van de Halt-cliënten beschreven. In de eerste paragraaf betreft het de kenmerken geslacht, leeftijd, aantal Halt-afdoeningen en het hebben van politie-antecedenten voor Halt. Deze hebben betrekking op de periode 1989-1995. In de tweede paragraaf betreft het de kenmerken etniciteit, schoolopleiding, gezinssituatie en het gepleegde type delict. Deze hebben betrekking op het jaar 1994.

2.1 Algemene kenmerken Halt-cliënten in 1989-1995

In tabel 2.1 staat naast het totale aantal cliënten dat Halt jaarlijks heeft afgehandeld, het aandeel van jongens en meisjes hierin. Dit wordt nog eens geïllustreerd in afbeelding 1.

Tabel 2.1 Aantal Halt-cliënten per jaar, uitgesplitst naar geslacht (in aantallen en procenten)

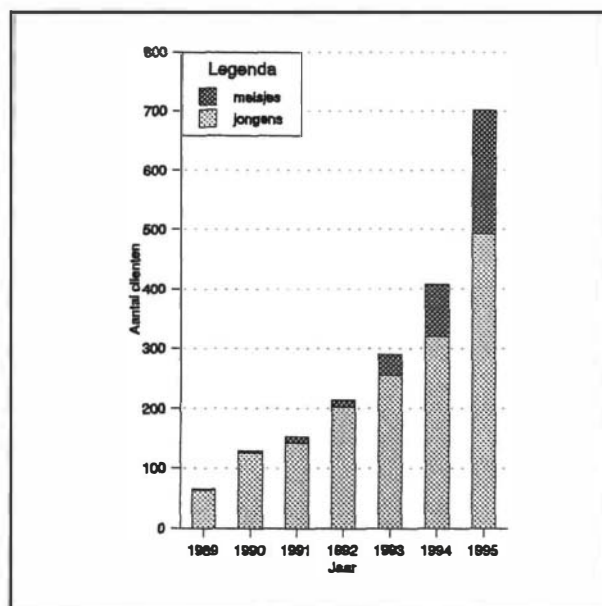
jaar	instroom n	jongens %	meisjes %
1989	66	96	5
1990	129	98	2
1991	153	93	7
1992	214	94	6
1993	290	88	12
1994	408	78	22
1995	701	70	30
totaal	1961	n.v.t.	n.v.t.

133.31

533.23

De instroom van jongeren bij bureau Halt is met name de laatste jaren sterk gestegen. Dit heeft met een aantal factoren te maken, waaronder de verbeterde samenwerking met de politie, de wettelijke verankering van de positie van het bureau en de uitbreiding van de lijst delicten die bepalen of aan de jongeren een Halt-afdoening wordt aangeboden. Overigens is het lage aantal cliënten dat in 1989 door Halt is afgedaan misleidend: omdat het bureau Halt Amsterdam-Amstelland op 1 september 1989 van start is gegaan, betreft het hier namelijk niet het gehele jaar 1989, maar slechts de laatste vier maanden.

De grootste groep Halt-cliënten bestaat nog steeds uit jongens. Het aandeel van meisjes is echter sterk aan het stijgen. In 1995 bedroeg het aantal meisjes zelfs 30% van het totale cliënten-bestand. Halt registreert bij de intake van jongeren zowel de geboortedatum als de delictdatum. Door deze gegevens te combineren, is de leeftijd van de cliënten op het moment van het delict berekend. De gemiddelde leeftijd van de Halt-cliënten is 15 jaar. Deze bleef gedurende het bestaan van Halt voor elk jaar steeds min of meer gelijk.

Afbeelding 1 Instream per jaar, uitgesplitst naar geslacht (in aantallen)

In onderstaande tabel en afbeelding 2 staat het aantal Halt-cliënten per leeftijdscategorie.

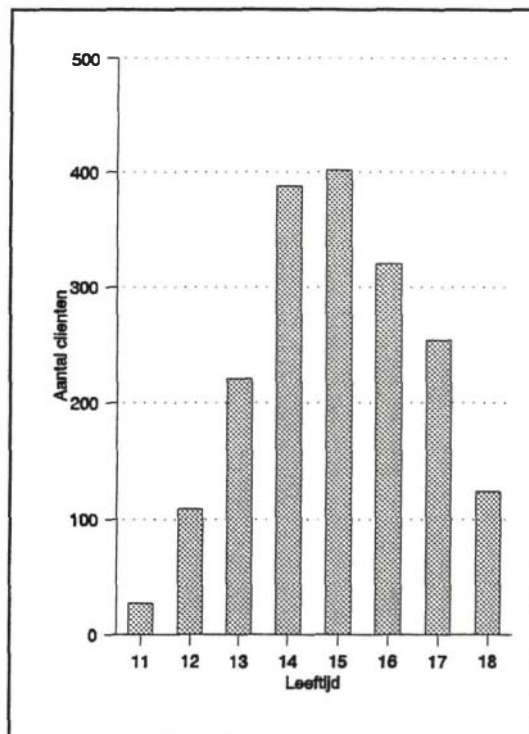
Tabel 2.2 Leeftijd van Halt-cliënten (in aantallen en procenten)

leeftijd	n	%
11 jaar	27	1
12 jaar	109	6
13 jaar	221	11
14 jaar	388	20
15 jaar	402	21
16 jaar	320	16
17 jaar	254	13
18 jaar	124	6
onbekend/onmogelijk ¹	116	6
totaal	1961	100

¹ Volgens het reglement komen alleen jongeren van 12-18 jaar in aanmerking voor een Halt-afhandeling. Bij de analyse van het bestand blijken de leeftijden hier nog wel eens sterk van af te wijken. In overleg met Halt is besloten cliënten jonger dan 11 jaar en ouder dan 18 jaar buiten de analyses te houden.

In de tabel en de afbeelding is te zien dat het aantal cliënten per leeftijdscategorie geleidelijk oploopt en een piek bereikt bij 14/15 jaar. Daarna wordt het aantal cliënten per leeftijdscategorie lager. Uit analyses blijkt dat het aantal Halt-cliënten per leeftijdscategorie door de jaren heen nauwelijks is veranderd. Wanneer het percentage jongens en meisjes per leeftijdscategorie wordt nagegaan, blijkt deze nauwelijks te verschillen: de leeftijd waarop jongens en meisjes delicten plegen is voor elk jaar min of meer gelijk.

Volgens de reglementen mogen jongeren in principe twee keer door Halt worden afgehandeld. Een uitzondering wordt gemaakt voor plegers van vuurwerkdelicten. Deze worden, mits zij niet ouder dan 17 jaar zijn, altijd doorgestuurd naar Halt. In tabel 2.3 staat het aantal contacten dat Halt-cliënten in de periode 1989-1995 met Halt hebben gehad.

Afbeelding 2 Instroom naar leeftijd (in aantallen)

Tabel 2.3 Aantal Halt-afdoeningen van Halt-cliënten (in aantallen en procenten)

aantal Halt-afdoeningen	n	%
één	1831	93
twee	124	6
onbekend	6	-
totaal¹	1961	100

¹ De som van de percentages is 100%. De cumulatie van de tabelpercentages tot 99% wordt veroorzaakt door afronding.

De meeste cliënten hadden een eenmalig contact met Halt. Slechts 6% is twee keer door Halt afgehandeld. Van deze groep betrof het in een vijfde (21%) van de gevallen vuurwerkdelicten.

Nadere analyses wezen uit dat het aantal jongeren met meer dan één Halt-contact over de periode 1989-1995 min of meer gelijk bleef. Ook blijkt de leeftijd van de jongeren of het type delict dat zij plegen niet samen te hangen met het aantal contacten. Wel is er een significant verband met het geslacht van de cliënten: jongens hebben iets vaker twee contacten met Halt dan meisjes (7% jongens versus 3% meisjes).

Volgens het reglement komen jongeren alleen voor een Halt-afdoening in aanmerking als zij nog niet eerder met de politie in aanraking zijn geweest. In de praktijk blijkt het echter voor te komen dat Halt-cliënten wel politie-antecedenten hebben. Hoeveel Halt-cliënten dat zijn wordt in tabel 2.4 weergegeven.

Tabel 2.4 Antecedenten voor Halt (in aantallen en procenten)

aantal antecedenten	n	%
geen antecedenten	1848	94
1 antecedent	88	5
2 antecedenten	21	1
3 antecedenten	9	1
4 antecedenten	5	-
5 antecedenten	3	-
onbekend	0	-
totaal	1961	100

Uit de resultaten blijkt dat in het totaal 7% van de Halt-cliënten al eerder contacten met de politie heeft gehad. Nadere analyses wezen uit dat dit aantal de afgelopen jaren afnam, namelijk van 11% in 1989 tot 5% in 1995. Het aantal meisjes en jongens met antecedenten voor Halt is relatief gelijk. Wel blijken Halt-cliënten uit de hogere leeftijdscategorieën vaker antecedenten bij de politie te hebben dan jongere Halt-cliënten. Dit lijkt echter logisch gezien de langere tijd die zij hebben gehad om strafbare feiten te plegen. Verondersteld kan worden dat daders van bepaalde type delicten eerder politie-antecedenten opbouwden dan andere daders. Uit analyses blijkt dat dit niet het geval is: er is geen significante samenhang tussen het type delict en het hebben van politie-antecedenten. Ook autochtonen en allochtonen verschillen niet significant van elkaar in het hebben van politie-antecedenten.

2.2 Aanvullende kenmerken Halt-cliënten in 1994

De volgende analyses hebben betrekking op de achtergrondkenmerken etniciteit, schoolopleiding, gezinssituatie en het type delict dat Halt-cliënten plegen. Deze gegevens hebben alleen betrekking op het jaar 1994. Hierdoor zijn veranderingen in de tijd, zoals bij de eerder besproken kenmerken, niet te traceren. De onderzoeksgroep bestaat uit 376 cliënten.

Onderzocht is of de gegevens uit 1994 voor de kenmerken geslacht en leeftijd representatief zijn voor het totale cliëntenbestand van Halt. Uit de resultaten blijkt dat de verschillen in de frequentieverdeling van deze kenmerken niet significant zijn. Het geanalyseerde bestand kan voor deze kenmerken dus representatief worden geacht voor het gehele Halt-bestand 1989-1995.

In de volgende tabel staat de etniciteit van de Halt-cliënten in 1994. In de laatste kolom is ter vergelijking de etniciteit van de jeugd van Amsterdam (13-18 jaar) opgenomen³.

Noot 3 Hiertoe is als bron het rapport *Jeugd in Amsterdam 1994* van het Amsterdamse Bureau voor Onderzoek en Statistiek (O + S) gebruikt.

Tabel 2.5 Etniciteit van Halt-cliënten in 1994 (in aantallen en procenten)

etniciteit	n	% Halt	% A'dam
Nederlands	186	50	38
Surinaams	49	13	16
Marokkaans	30	8	9
Antilliaans	17	5	2
Turks	15	4	17
overig	36	9	18
onbekend	43	11	-
totaal	376	100	100

Wanneer de categorie onbekend buiten beschouwing wordt gehouden, blijkt ruim de helft van de cliënten (56%) van Nederlandse en 44% van allochtone afkomst te zijn. Allochtonen komen relatief vaak uit Suriname en Marokko. Nagegaan is de percentuele verdeling naar etniciteit van de groep Halt-cliënten significant afwijkt van de verdeling zoals die op grond van bevolkingsgegevens mag worden verwacht. Dit blijkt inderdaad het geval: Halt-cliënten zijn, uitgezonderd de cliënten van Antilliaanse afkomst, vaker van autochtone en minder vaak van allochtone afkomst.

Uit analyses blijkt verder dat meisjes significant vaker van allochtone afkomst zijn dan jongens. Van de meisjes is 57% allochtoon en van de jongens 41%. In onderstaande tabel staat de afkomst van de delictplegers per leeftijdscategorie.

Tabel 2.6 Etniciteit van Halt-cliënten per leeftijdscategorie in 1994 (in procenten)

leeftijd	autochtoon	allochtoon	totaal
12 jaar	30	70	100
13 jaar	55	46	100
14 jaar	44	56	100
15 jaar	50	50	100
16 jaar	63	37	100
17 jaar	73	28	100

De etniciteit van de cliënten hangt significant samen met hun leeftijd. Alhoewel de resultaten niet geheel eenduidig zijn, lijkt het erop dat met name oudere cliënten vaker van autochtone afkomst zijn.

In tabel 2.7 wordt het opleidingsniveau van de Halt-cliënten ten tijde van hun contact met Halt weergegeven. Opgemerkt moet worden dat cliënten die niet meer naar school gaan op dezelfde wijze zijn geregistreerd als cliënten waarbij dit gegeven ontbreekt of onduidelijk is. Hierdoor is het niet mogelijk om het aandeel van voortijdige schoolverlaters in het Halt-cliëntenbestand na te gaan.

Tabel 2.7 Schoolopleiding van Halt-cliënten in 1994 (in aantallen en procenten)

schoolopleiding	n	%
basisonderwijs	24	8
brugklas	5	1
mavo	50	13
havo	16	4
vwo	31	8
vbo	7	2
lts/lbo	12	3
mts/mbo	9	2
bijzonder hoger onderwijs	2	1
onduidelijk/onbekend	114	30
totaal	376	100

De meeste cliënten zitten op de MAVO, hoewel ook VWO-ers en scholieren van het basisonderwijs redelijk vertegenwoordigd zijn. Onduidelijk is of dit beeld representatief is. Van maar liefst 30% van de cliënten is het schooltype ten tijde van het contact met Halt namelijk onbekend of onduidelijk. Of hierbij selectie-mechanismen hebben plaats gevonden is niet meer te achterhalen. Wel blijkt in een aantal gevallen de naam van de school, in plaats van het schooltype, te zijn genoteerd. Uit verdere analyses blijkt dat meisjes die bij Halt komen niet significant in opleidingsniveau verschillen van jongens.

In de dossiers is genoteerd of de ouders van de cliënt samen of gescheiden zijn. De resultaten staan in onderstaande tabel.

Tabel 2.8 Situatie ouders van Halt-cliënten in 1994 (in aantallen en procenten)

gezinssituatie	n	%
ouders samen	139	37
ouders gescheiden	114	30
onduidelijk/onbekend	123	33
totaal	376	100

Het aantal cliënten waarvan de ouders gescheiden zijn is bijna net zo groot als het aantal cliënten waarvan de ouders nog bij elkaar zijn. Van een groot aantal cliënten is dit gegeven echter niet geregistreerd.

In tabel 2.9 staat een overzicht van het soort delicten dat door Halt-cliënten is gepleegd.

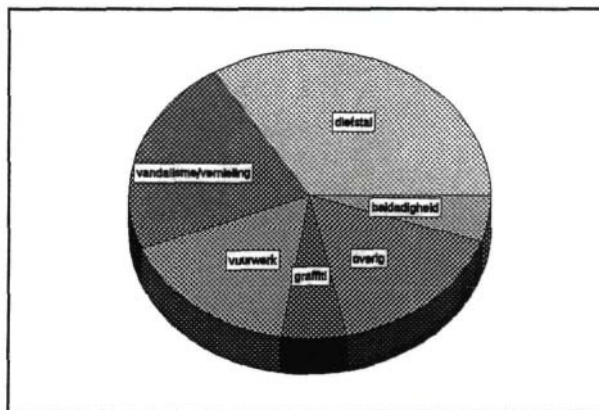
Tabel 2.9 Gepleegde delicten in 1994 (in aantallen en procenten)

delictgroep ⁴	n	%
vermogensdelicten	155	41
vernieling	115	31
vuurwerkdelicten	71	19
overig	35	9
totaal	376	100

De meeste Halt-cliënten zijn voor vermogensdelicten opgepakt, op de voet gevolgd door vernieling. In afbeelding 3 staat een overzicht van de vijf meest gepleegde delicten.

Onderzocht is of meisjes en jongens verschillen in het type delict dat zij plegen. Dit is inderdaad het geval. Bijna alle meisjes (87%) die door Halt zijn afgehandeld maakten zich schuldig aan vermogensdelicten, terwijl van de jongens 28% zich hieraan schuldig maakte. Veel jongens maakten zich ook schuldig aan vernieling (38%) en vuurwerkdelicten (24%).

Onderzocht is of jongeren uit verschillende leeftijdscategorieën ook verschillende type delicten plegen. Om statistische redenen⁵ zijn de onderzochte leeftijdscategorieën teruggebracht tot categorieën van 12-14 en 15-17 jaar. De resultaten staan in tabel 2.10.

Afbeelding 3 Gepleegde delicten (in aantallen)

Tabel 2.10 Gepleegde delicten in 1994 per leeftijdscategorie (in procenten)

delictgroep	12-14 jaar	15-17 jaar
vermogensdelicten	40	42
vernieling	24	35
vuurwerkdelicten	27	14
overig	10	9
totaal	100	100

Noot 4 In de delictgroepen zijn de volgende delicten samengevoegd:
 Vermogensdelicten: diefstal (in vereniging); inbraak, verduistering, oplichting en heling.
 Vernieling: vandalisme/vernieling; graffiti/kladvandalisme; straatschenderij; brandstichting.
 Vuurwerkdelicten: vuurwerk
 Overig: baldadigheid; geweldpleging; joyriding; rijden zonder rijbewijs; anders/onduidelijk.

Noot 5 De aantallen per delict en leeftijdsgroep worden anders te klein om een statistische analyse zinvol te maken.

Uit de resultaten blijkt dat jongeren uit de leeftijdscategorieën 12-14 en 15-17 jaar inderdaad significant verschillen in het type delict dat zij plegen. De jongere Halt-cliënten maken zich vaker schuldig aan vuurwerkdelicten, terwijl de oudere Halt-cliënten jaar zich vaker aan vernieling schuldig maken. Vermogensdelicten worden door beide leeftijdscategorieën vrijwel net zo vaak gepleegd. In dit verband blijkt het geslacht van de Halt-cliënten echter een significante rol te spelen: uit verdere analyses blijkt het gevonden resultaat alleen te gelden voor *jongens*. Meisjes uit deze leeftijdscategorieën verschillen niet van elkaar in het type delict dat zij plegen: beide groepen plegen voornamelijk vermogensdelicten.

Voor dezelfde delictgroepen is nagegaan of zij vaker door allochtonen of autochtonen worden gepleegd. De resultaten staan in onderstaande tabel.

Tabel 2.11 Gepieegde delicten in 1994 naar etniciteit (in procenten)

delictgroep	autochtonen	allochtonen
vermogensdelicten	33	50
vernieling	42	22
vuurwerkdelicten	17	18
overig	8	9
totaal	100	100

Uit de resultaten blijkt dat allochtonen vaker vermogensdelicten plegen en autochtonen zich vaker schuldig maken aan vernieling. Vuurwerkdelicten worden door beide groepen ongeveer net zo vaak gepleegd. Uit verdere analyses blijkt dat dit resultaat alleen voor jongens geldt. Allochtone en autochtone meisjes verschillen niet significant in het type delict dat zij plegen: beide groepen plegen voornamelijk vermogensdelicten.

Nagegaan is verder of cliënten met verschillende schoolopleidingen verschillen in het type delicten dat zij plegen. Hierbij worden twee opleidingsniveaus onderscheiden, namelijk een lager opleidingsniveau (MAVO/VBO/LTS/LBO) en een hoger opleidingsniveau (HAVO/VWO/MTS/MBO). Het opleidingsniveau van de Halt-cliënten bleek echter geen enkele rol te spelen in het type delict dat gepleegd wordt: Halt-cliënten met verschillende opleidingsniveaus plegen globaal gezien hetzelfde soort delicten.

3 Recidive bij Halt-cliënten

In hoofdstuk drie wordt de recidive en recidive-snelheid van Halt-cliënten in de periode 1989-1992 beschreven. Dit hoofdstuk is op dezelfde wijze als hoofdstuk twee opgedeeld in twee paragrafen, namelijk een eerste paragraaf waarin de recidive gerelateerd wordt aan de kenmerken die voor alle Halt-cliënten bekend zijn en een tweede paragraaf waarin de recidive gerelateerd wordt aan de kenmerken die alleen voor Halt-cliënten uit het jaar 1994 bekend zijn. De recidive is gedefinieerd als de mate waarin Halt-cliënten na de Halt-afdoening(en) strafbare feiten plegen.

3.1 Recidive bij Halt-cliënten in 1989-1992

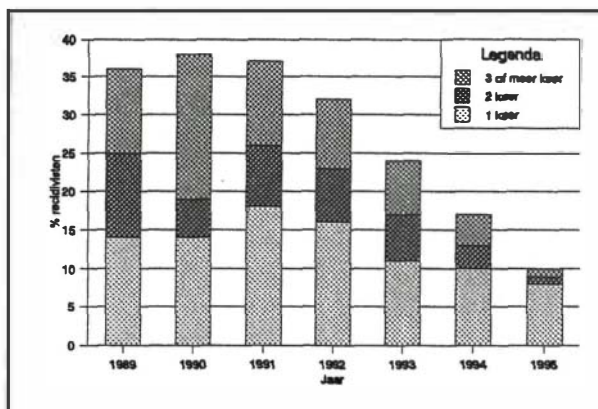
In onderstaande tabel en afbeelding 4 staat per jaar een overzicht van het aantal keer dat Halt-cliënten, na hun afhandeling door Halt, opnieuw met de politie in aanraking zijn gekomen.

Tabel 3.1 Recidive per jaar (in procenten)

jaar	recidive			totaal
	1 keer	2 keer	meer dan 2 keer	
1989	14	11	11	35
1990	14	5	19	37
1991	18	8	11	37
1992	16	7	9	32
1993	11	6	7	23
1994	10	3	4	17
1995	8	1	1	10
gemiddeld	11	4	5	20

In de tabel en afbeelding is te zien dat het aantal cliënten dat na een Halt-afhandeling recidiveert in de periode 1989-1992 tamelijk stabiel bleef, namelijk tussen de 32% en 37%. In de jaren daarna neemt de recidive af tot 10% in 1995. De afname in de latere jaren wordt waarschijnlijk grotendeels veroorzaakt door het feit dat cliënten uit die jaren minder tijd hebben gehad om opnieuw strafbare feiten te plegen. Met andere woorden, hoe recenter de datum waarop een delict is gepleegd, hoe groter de kans dat de recidive nog stijgt.

Om hierin meer duidelijkheid te krijgen is de recidive-snelheid geanalyseerd. De resultaten staan in tabel 3.2 en afbeelding 5. In de tabel zijn alleen de recidivisten opgenomen: deze beschrijft dus de termijn waarbinnen recidivisten recidiveerden. Om vertekening van het beeld te voorkomen, zijn in de analyse alleen cliënten uit de jaren 1989-1992, waarin de recidive min of meer stabiel bleef, opgenomen.

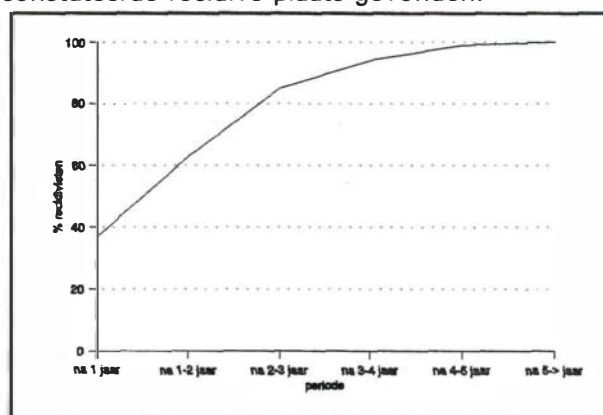
Afbeelding 4 Recidive per jaar, uitgesplitst naar het aantal keer recidive (in procenten)

Tabel 3.2 Recidive-snelheid in de periode 1989-1992 (in procenten)

aantal jaar	n	%	cumulatief
tot 1 jaar	73	37	37
1-2 jaar	50	26	63
2-3 jaar	43	22	85
3-4 jaar	17	9	94
4-5 jaar	9	5	99
langer dan 5 jaar	3	2	100
totaal	195	100	n. v. t.

Uit de resultaten blijkt dat de recidive na de afhandeling door Halt toeneemt met het verstrijken van de tijd, doch steeds minder sterk. Binnen vijf jaar heeft vrijwel alle van de geconstateerde recidive plaats gevonden.

Dit percentage is hoogst waarschijnlijk wel een overschatting. Met het verstrijken van de tijd kunnen nog cliënten recidiveren, die nu nog niet in de analyse zijn meegenomen omdat zij nog geen antecedenten hebben. Toch geven de resultaten met betrekking tot de recidive-snelheid wel een indicatie voor het vaststellen van de periode waarin de recidive de realiteit

Afbeelding 5 Recidivesnelheid 1989-1992 (in procenten)

het meest zal benaderen. De te onderzoeken periode dient zoveel mogelijk 'uitgewerkt' te zijn, zonder door lage aantallen al te veel beperkingen aan de geplande analyses op te leggen. Op grond van deze criteria is gekozen voor de periode 1989-1992. In de volgende analyses zijn daarom alleen cliënten uit de periode 1989-1992 meegenomen, tenzij 1994 het peiljaar is. Wanneer dit het geval is wordt dit nadrukkelijk vermeld. In de periode 1989-1992 zijn in het totaal 562 cliënten door Halt afgehandeld, waarvan

533 jongens en 29 meisjes. Door het geringe aantal meisjes in de onderzoekspopulatie zijn onderzoeken naar de invloed van het kenmerk geslacht op (verbanden tussen) andere kenmerken slechts in beperkte mate mogelijk. In tabel 3.3 staat het verschil in recidive tussen jongens en meisjes.

Tabel 3.3 Recidive per geslacht in de periode 1989-1992 (in procenten)

geslacht	recidive
jongens	36
meisjes ¹	17
gemiddeld	35

¹ Het aantal meisjes dat recidiveerde bedraagt 5.

Uit de resultaten blijkt dat jongens significant vaker recidiveren dan meisjes.

In tabel 3.4 staat de recidive per leeftijdscategorie voor de periode 1989-1992. Het aantal cliënten van 11 jaar is zo gering dat een berekening van een percentage niet zinvol is. Van deze groep recidiveerde twee van de acht cliënten.

Tabel 3.4 Recidive per leeftijdscategorie in de periode 1989-1992 (in procenten)

leeftijd	recidive
12 jaar	8
13 jaar	29
14 jaar	38
15 jaar	38
16 jaar	36
17 jaar	40
18 jaar	40
gemiddeld	35

Er is geen significante samenhang tussen de leeftijd van de cliënten ten tijde van het contact met Halt en de recidive. Dit wil zeggen dat cliënten van een bepaalde leeftijd niet vaker recidiveren dan cliënten van andere leeftijden.

Jongeren mogen na hun eerste delict nog één keer door Halt afgehandeld worden. In de periode 1989-1992 is 10% van de jongeren twee keer door Halt afgehandeld. Nagegaan is of deze groep vaker recidiveert dan cliënten met één Halt-contact. Bovendien is de recidive bij deze groep vergeleken met de recidive bij Halt-cliënten met politie-antecedenten *voor* zij bij Halt terecht kwamen. In de periode 1989-1992 had 14% van de Halt-cliënten politie-antecedenten, waarvan verreweg de meesten één of twee. Het resultaat van de analyse staat in tabel 3.5.

Tabel 3.5 Recidive bij Halt-cliënten met politie-antecedenten in de periode 1989-1992 (in procenten)

antecedenten	recidive
geen antecedenten (n = 343)	31
eerdere Halt-afdoening (n = 36)	53
antecedent bij de politie (n = 51)	69
gemiddeld	35

Uit de resultaten blijkt dat Halt-cliënten die de eerste (paar) keer dat zij een strafbaar feit pleegden door de politie zijn afgehandeld en pas daarna bij Halt terecht zijn gekomen vaker recidiveren dan Halt-cliënten die twee keer door Halt zijn afgehandeld. Beide groepen recidiveren echter nog steeds veel vaker dan cliënten die voor het eerst bij Halt komen. Deze verschillen zijn significant.

3.2 Recidive gerelateerd aan aanvullende kenmerken Halt-cliënten in 1994

Hieronder wordt de recidive bij Halt-cliënten gerelateerd aan de kenmerken etniciteit, schoolniveau, gezinssituatie en het type delict dat zij plegen. In deze analyses zijn de 376 Halt-cliënten uit het jaar 1994 betrokken. De recidive voor de gehele groep Halt-cliënten uit 1994 bedraagt 18%, maar zal met het verstrijken van de tijd nog vrijwel zeker stijgen. Dit geldt voor alle resultaten ten aanzien van de recidive, waarbij de analyses beperkt blijven tot het jaar 1994.

Eerst is nagegaan of de recidive bij Halt-cliënten samenhangt met de etnische afkomst van de cliënten. De geringe aantallen per etniciteit maakt een kwantitatieve vergelijking tussen de verschillende etniciteiten weinig zinvol. Daarom zijn deze samengevoegd tot twee categorieën, namelijk cliënten van autochtone en cliënten van allochtone afkomst. Vervolgens is nagegaan of autochtonen significant vaker of minder vaak recidiveren dan allochtonen. De resultaten staan in tabel 3.6.

Tabel 3.6 Recidive bij Halt-cliënten in 1994, uitgesplitst naar etniciteit (in procenten)

afkomst	recidive
autochtonen	16
allochtonen	20
onbekend	12
gemiddeld	18

Allochtonen recidiveren niet vaker dan autochtonen. Het verschil van 4% is namelijk niet significant.

Nagegaan is of de recidive varieert met het schooltype waar de cliënten ten tijde van het delict ingeschreven waren. In onderstaande tabel staat de recidive per schooltype. Hierbij zijn schoolopleidingen die een soortgelijk opleidingsniveau vertegenwoordigen samengevoegd volgens de gangbare maatstaven. Bovendien zijn schooltypen waarbij maar één of twee leerlingen zijn geregistreerd -zoals zmlk, bijzonder lager onderwijs, bijzonder hoger onderwijs en HTS- opgenomen in de categorie anders/ onbekend.

Tabel 3.7 Recidive bij Halt-cliënten in 1994, uitgesplitst naar schoolopleiding (in procenten)

schoolopleiding	recidive
lagere school	21
mavo/vbo/lts/lbo	16
havo/vwo	11
mts/mbo	22
anders/onbekend	22
gemiddeld	18

Havisten en VWO-ers lijken minder te recidiveren dan de andere cliënten. Cliënten met een MAVO/LBO-opleiding nemen een tussenpositie in. De gevonden verschillen in recidive zijn echter niet significant.

In het onderzochte bestand is voor een aantal Halt-cliënten geregistreerd of hun ouders gescheiden of nog samen zijn. In de onderstaande tabel wordt de recidive voor deze cliënten gegeven.

Tabel 3.8 Recidive bij Halt-cliënten in 1994, uitgesplitst naar de situatie van de ouders (in procenten)

gezinssituatie	recidive
ouders samen	15
ouders gescheiden	20
gemiddeld	18

Uit de resultaten blijkt dat kinderen met gescheiden ouders vaker lijken te recidiveren dan kinderen waarvan de ouders nog samen zijn. Het verschil van 5% is echter niet significant.

In onderstaande tabel staat het percentage recidivisten per type delict.

Tabel 3.9 Recidive bij Halt-cliënten in 1994, uitgesplitst naar het gepleegde type delict (in procenten)

delictgroep ⁶	recidive
vermogensdelicten	16
vernieling	21
vuurwerkdelicten	19
overig	6
gemiddeld	18

Noot 6 In de delictgroepen zijn de volgende delicten samengevoegd:
 Vermogensdelicten: diefstal (in vereniging); inbraak, verduistering, oplichting en heling.
 Vernieling: vandalisme/vernieling; graffiti/kladvandalisme; straatschenderij; brandstichting.
 Vuurwerkdelicten: vuurwerk
 Overig: baldadigheid; geweldpleging; joyriding; rijden zonder rijbewijs; anders/onduidelijk.

De recidive per delictgroep varieert enigszins, doch de verschillen zijn niet significant.

Nagegaan is verder of de recidive per delictgroep samenhangt met de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd, etniciteit, opleidingsniveau en gezinssituatie. Omdat de aantallen in bepaalde cellen zeer laag zijn, is een statistische analyse alleen zinvol als het meetniveau van de kenmerken gewijzigd wordt. Daarom is het aantal leeftijdscategorieën teruggebracht tot twee, namelijk cliënten van 14 jaar en jonger en cliënten van 15 jaar en ouder. Ook worden er nog maar twee opleidingsniveaus onderscheiden, namelijk een lager opleidingsniveau (MAVO/VBO/LTS/LBO) en een hoger opleidingsniveau (HAVO/VWO/MTS/MBO). Voor etniciteit wordt wederom alleen onderscheid gemaakt tussen autochtonen en allochtonen.

Uit de resultaten blijkt dat de kenmerken leeftijd, etniciteit en schoolopleiding niet van invloed zijn op de recidive per delict. Wel blijken cliënten waarvan de ouders niet meer bij elkaar zijn en zich schuldig maakten aan vernieling vaker te recidiveren dan cliënten waarvan de ouders bij elkaar zijn. Dit in tegenstelling tot vermogensdelicten en vuurwerkdelicten, waarbij de situatie van de ouders geen effect heeft.

Omdat de meeste van de 29 meisjes die in 1994 bij Halt kwamen opgepakt zijn voor vermogensdelicten, is het mogelijk om na te gaan of de recidive bij vermogensdelicten beïnvloed wordt door het geslacht van de cliënten. Dit blijkt echter niet het geval. Meisjes die vermogensdelicten plegen recidiveren vrijwel net zo vaak als jongens die vermogensdelicten plegen.

4 Recidive bij Halt-cliënten in vergelijking met niet-Halt-cliënten in 1994

In dit hoofdstuk wordt in de eerste paragraaf de algemene kenmerken van de Halt-cliënten vergeleken met de controlegroep van niet-Halt-cliënten. Dit zijn de kenmerken geslacht, leeftijd en type delict. Deze vergelijking is noodzakelijk voor het onderzoek naar de effectiviteit van Halt, dat in de tweede paragraaf aan de orde komt. Om over die effectiviteit uitspraken te kunnen doen, mogen de frequentieverdelingen van de algemene kenmerken namelijk niet significant van elkaar verschillen. Effecten van een Halt-afdoening zouden anders (deels) toegeschreven kunnen worden aan verschillen in de algemene kenmerken van de cliënten. De recidive is voor Halt-cliënten gedefinieerd als het feit dat Halt-cliënten na de Halt-afdoening(en) nogmaals strafbare feiten plegen, waarvoor zij niet meer door Halt worden afgehandeld. Voor niet-Halt-cliënten is dit gedefinieerd als het feit dat niet-Halt-cliënten na hun eerste aanhouding en registratie in het HKS-systeem nogmaals strafbare feiten plegen.

Alle gegevens in dit hoofdstuk hebben betrekking op het jaar 1994. Het aantal Halt-cliënten in dat jaar bedraagt voor de kenmerken geslacht en leeftijd 408. Het aantal Halt-cliënten waarvoor het type delict bekend is bedraagt echter 376 (zie paragraaf 1.2). Het aantal niet-Halt-cliënten in de controlegroep bedraagt 127.

4.1 Algemene kenmerken van Halt- en niet-Halt-cliënten

In de onderstaande tabel staat een overzicht van het aantal jongens en meisjes met en zonder Halt-afdoening.

Tabel 4.1 Geslacht van Halt- en niet-Halt-cliënten (in procenten)

geslacht	Halt-afdoening (n = 408)	geen Halt-afdoening (n = 124)
jongens	78	71
meisjes	22	29
totaal	100	100

Halt heeft iets meer jongens en iets minder meisjes afgehandeld. Deze verschillen zijn echter niet significant. Dit maakt de twee groepen op dit kenmerk goed vergelijkbaar.

In het HKS-bestand van de politie is de leeftijd van de cliënten op het moment van het delict geregistreerd. Bij Halt-cliënten is de leeftijd ten tijde van het delict berekend aan de hand van de geboortedatum en de delictdatum. In tabel 4.2 staat het aantal cliënten met en zonder Halt-afdoening per leeftijdscategorie.

Tabel 4.2 Leeftijd van Halt- en niet-Halt-cliënten (in procenten)

leeftijd	Halt-afdoening (n=408)	geen Halt-afdoening (n=127)
12 jaar	7	4
13 jaar	18	13
14 jaar	18	13
15 jaar	25	33
16 jaar	15	16
17 jaar	13	21
18 jaar	3	-
totaal	100	100

Er is sprake van een omslagpunt bij de leeftijd van 15 jaar. Tot 15 jaar heeft Halt iets meer cliënten afgehandeld, daarna iets minder. Gemiddeld zijn de cliënten van Halt iets jonger dan de cliënten uit de controlegroep. Deze verschillen zijn echter niet significant: de bestanden zijn daarom ook op dit punt goed vergelijkbaar.

Zowel in het dossier-bestand van Halt als in het HKS-bestand van de politie is het type delict waarvoor de cliënten zijn opgepakt geregistreerd. De onderstaande tabel geeft weer voor welk type delict de jongeren zijn aangehouden.

Tabel 4.3 Gepleegde delicten door Halt- en niet-Halt-cliënten (in procenten)

delictgroep ⁷	Halt-afdoening (n=376)	geen Halt-afdoening (n=127)
vermogensdelicten	41	79
vernieling	31	17
vuurwerkdelicten	19	-
overig	9	5
totaal	100	100

De groep Halt-cliënten en de controlegroep verschillen significant in het type delicten dat zij hebben gepleegd. In de controlegroep zijn in vergelijking met Halt veel meer daders van vermogensdelicten aanwezig, terwijl in het Halt-bestand meer plegers van vuurwerkdelicten voorkomen. Dit laatste is echter logisch gezien het feit dat plegers van vuurwerkdelicten altijd naar Halt worden doorverwezen. Ook vernieling wordt iets vaker door Halt-cliënten gepleegd dan door niet-Halt-cliënten. Verder bleek in tabel 2.9 al dat de meeste vrouwelijke delictplegers die door Halt zijn afgehandeld vermogensdelicten plegen (87%). Dit percentage blijkt in het politie-bestand nog veel hoger te liggen: 94% van de meisjes pleegde vermogensdelicten, maar ook 72% van de jongens.

Noot 7 In de delictgroepen zijn de volgende delicten samengevoegd:
 Vermogensdelicten: diefstal (in vereniging); inbraak, verduistering, oplichting en heling.
 Vernieling: vandalisme/vernieling; graffiti/kladvandalisme; straatschenderij; brandstichting.
 Vuurwerkdelicten: vuurwerk
 Overig: baldadigheid; geweldpleging; joyriding; rijden zonder rijbewijs; anders/onduidelijk.

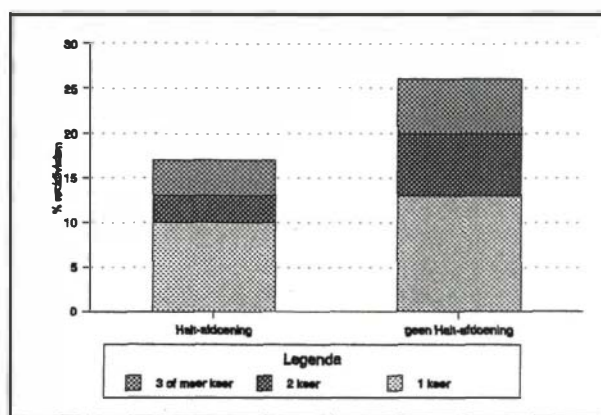
4.2 Recidive bij Halt- en niet-Halt-cliënten

In het onderzoek naar de effectiviteit van Halt is eerst nagegaan of de recidive tussen jongeren met een Halt-afdoening in algemene zin verschilt van jongeren die niet door Halt zijn afgehandeld. De resultaten van deze analyse staan in tabel 4.4 en afbeelding 6.

Tabel 4.4 Recidive bij Halt- en niet-Halt-cliënten (in procenten)

afdoening	recidive			totaal
	1 keer	2 keer	meer dan 2 keer	
Halt-afdoening (n = 408)	10	3	4	17
geen Halt-afdoening (n = 127)	13	7	6	25

Halt-cliënten lijken in het totaal minder vaak te recidiveren dan cliënten zonder Halt-afdoening. Ook het aantal keer dat zij recidiveren lijkt lager te liggen. De gevonden verschillen zijn echter niet significant, waardoor de effectiviteit van Halt op het eerste gezicht even groot is als die van de controle-groep.

Afbeelding 6 Recidive delictplegers met en zonder Halt-afdoening (in procenten)

In onderstaande tabel is nagegaan of een Halt-afdoening meer effect sorteert als de recidive voor jongens en meisjes apart wordt bekeken.

Tabel 4.5 Recidive bij Halt- en niet-Halt-cliënten, uitgesplitst naar geslacht (in procenten)

geslacht	Halt-afdoening	geen Halt-afdoening
jongens	17	35
meisjes	17	3
gemiddeld	17	25

Uit de resultaten blijkt dat jongens meer baat hebben bij een Halt-afdoening dan bij een andere afdoening: jongens recidiveren na een Halt-afhandeling significant minder vaak dan na een niet-Halt-afhandeling. Meisjes lijken na een afhandeling door Halt juist vaker te recidiveren dan wanneer zij niet door Halt zijn afgehandeld, maar dit verschil is niet significant. Overigens blijkt de leeftijd van de cliënten hierbij een rol te spelen. Uit analyses blijkt dat met name jongens onder de 15 jaar die niet door Halt worden

afgehandeld vaker recidiveren⁸. Geconcludeerd kan worden dat een Halt-afdoening vooral bij jongeren onder de 15 jaar zinvol is. Bij deze groep is de recidive 15%, terwijl de recidive bij de oudere mannelijke Halt-cliënten 21% bedraagt en bij jongeren die niet door Halt zijn afgehandeld 33-38%.

Opmerkelijk genoeg recidiveren in 1994 evenveel jongens als meisjes, die door Halt zijn afgehandeld, namelijk 17%. Dit in tegenstelling tot de periode 1989-1992, waarin het aantal jongens dat recidiveert significant hoger is dan het aantal meisjes (zie tabel 3.3). Nadere analyses wezen uit dat het jaar 1994 een uitzondering vormt. In de overige jaren is de recidive bij de jongens wel groter dan bij meisjes.

Het verschil tussen jongens en meisjes die niet door Halt zijn afgehandeld is voor het jaar 1994 wel significant: in dit jaar blijken jongens veel vaker dan meisjes te recidiveren.

Tabel 4.6 geeft het aantal recidivisten per leeftijdscategorie en per type afhandeling weer.

Tabel 4.6 Recidive bij Halt- en niet-Halt-cliënten, uitgesplitst naar leeftijd (in procenten)

leeftijd	Halt-afdoening	geen Halt-afdoening
12 jaar	10	20
13 jaar	17	29
14 jaar	12	18
15 jaar	24	29
16 jaar	17	35
17 jaar	24	15
18 jaar	20	-
gemiddeld	17	25

Op het eerste gezicht lijkt het erop dat in bijna elke leeftijdscategorie niet-Halt-cliënten vaker recidiveren dan cliënten van Halt. Geen van de gevonden verschillen tussen Halt-cliënten en niet-Halt-cliënten zijn echter significant. Overigens is er ook *binnen* de controlegroep geen significante samenhang tussen de leeftijd van de cliënten en de recidive.

In tabel 4.7 is nagegaan of een Halt-afdoening meer effect sorteert dan andere afhandelingen bij bepaalde type delicten. Omdat vuurwerkdelicten door de controlegroep niet gepleegd zijn, is een onderzoek naar het verschil in recidive tussen Halt- en niet-Halt-cliënten voor dit delict weinig zinvol. Besloten is daarom om plegers van vuurwerkdelicten buiten de analyse te houden. De gemiddelde recidive kan daardoor ook iets veranderen.

Noot 8 Om de aantallen per cel op peil te houden zijn de groepen hierbij gesplitst in jongeren van 14 jaar en jonger en jongeren van 15 jaar of ouder.

Tabel 4.7

Recidive bij Halt- en niet-Halt-cliënten, uitgesplitst naar het type delict (in procenten)

delictgroep	Halt-afdoening (n = 270)	geen Halt-afdoening (n = 121)
vermogensdelicten	16	24
vernieling	21	38
gemiddeld	18	26

Uit de resultaten blijkt dat zowel plegers van vermogensdelicten als plegers van vernieling significant minder vaak recidiveren wanneer zij door Halt, dan wanneer zij niet door Halt, zijn afgehandeld. Deze verschillen waren echter niet significant. Bij nadere analyse bleek het kenmerk geslacht hier echter een interveniërende rol in te spelen. Jongens die voor vermogensdelicten zijn opgepakt blijken na een Halt-afdoening significant minder vaak te recidiveren dan na een niet-Halt-afdoening. Na een Halt-afdoening recidiveerde 15% van de jongens en na een niet-Halt-afdoening 37%. Bij meisjes doet zich echter het omgekeerde effect voor. Van de meisjes recidiveert na een Halt-afdoening 18% en na een niet-Halt-afdoening 3%. Een Halt-afdoening is dus voor jongens die vermogensdelicten plegen veel effectiever dan voor meisjes die vermogensdelicten plegen. Dit is vooral vanuit het oogpunt dat veel meisjes vermogensdelicten plegen interessant.

Verondersteld kan worden dat een Halt-afdoening bij jongeren van een bepaalde leeftijd meer effect heeft dan bij andere leeftijdscategorieën. Uit de analyse kwamen op dit punt echter geen significante verschillen naar voren.

De gevonden verschillen in recidive per delict *binnen* het politie-bestand zijn niet significant: plegers van de verschillende delicten die niet door Halt worden afgehandeld recidiveren statistisch gezien net zo vaak.

7 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste conclusies uit het onderzoek herhaald. Allereerst blijkt de instroom bij Bureau Halt Amsterdam-Amstelland met name de laatste jaren sterk te stijgen. Dit heeft met een aantal factoren te maken, waaronder de verbeterde samenwerking met de politie, de wettelijke verankering van de positie van het bureau in 1995 en de uitbreiding van de lijst delicten die bepalen of aan de jongeren een Halt-afdoening wordt aangeboden.

De grootste groep Halt-cliënten bestaat uit jongens, hoewel het aandeel van meisjes steeds groter wordt. In 1995 bestond zelfs eenderde van de cliëntèle van Halt uit meisjes. De leeftijd van de Halt-cliënten is jaarlijks gemiddeld 15 jaar. In 1994 is ruim de helft van de cliënten autochtoon en 44% van allochtone afkomst. In vergelijking met de verdeling zoals die op grond van bevolkingsgegevens mag worden verwacht zijn Halt-cliënten, uitgezonderd de cliënten van Antilliaanse afkomst, vaker van autochtone en minder vaak van allochtone afkomst.

Meisjes blijken vaker van allochtone afkomst dan jongens. De vraag in hoeverre de stijging van de instroom van meisjes bij Halt door een toename van de instroom van *allochtone* meisjes verklaard kan worden, kon in dit onderzoek niet worden beantwoord. De etniciteit van de Halt-cliënten is namelijk alleen voor het jaar 1994 in de data opgenomen.

De meeste cliënten zitten op de MAVO, hoewel ook VWO-ers en scholieren van het basisonderwijs redelijk vertegenwoordigd zijn. Onduidelijk is of dit beeld representatief is. Van maar liefst 30% van de cliënten is het schooltype ten tijde van het contact met Halt namelijk onbekend of onduidelijk. Of hierbij selectie-mechanismen plaats hebben gevonden, is moeilijk te achterhalen. Meisjes die bij Halt komen verschillen niet significant in opleidingsniveau van jongens.

Het aantal cliënten waarvan de ouders gescheiden zijn is bijna net zo groot als het aantal cliënten waarvan de ouders nog bij elkaar zijn, beide ongeveer eenderde procent. Van eenderde procent was dit gegeven onbekend.

Volgens de reglementen mogen jongeren in principe twee keer door Halt worden afgehandeld. Een uitzondering wordt gemaakt voor plegers van vuurwerkdelicten. Deze worden, mits zij niet ouder dan 17 jaar zijn, altijd doorgestuurd naar Halt. Slechts 6% van alle Halt-cliënten is twee keer door Halt afgehandeld, waarvan in een vijfde van de gevallen voor vuurwerkdelicten. Vooral jongens blijken vaker twee contacten met Halt te hebben.

Ook komen jongeren alleen voor een Halt-afdoening in aanmerking als zij nog niet eerder met de politie in aanraking zijn geweest. In de praktijk komt het echter voor dat Halt-cliënten wel politie-antecedenten hebben. Dit aantal nam in de loop der jaren echter af. Nagegaan is of het feit dat plegers politie-antecedenten hadden samenhang met het type delict dat zij hadden gepleegd. Dit bleek niet het geval.

De meest gepleegde delicten zijn vermogensdelicten, op de voet gevolgd door vernieling. Meisjes maken zich vrijwel alleen aan vermogensdelicten schuldig. Jongens plegen ook vaak vernieling en vuurwerkdelicten. Aansluitend is onderzocht of jongeren uit verschillende leeftijdscategorieën ander type delicten plegen. Dit blijkt inderdaad het geval. Jongens in de leeftijdscategorie 12-14 jaar maken zich vaker schuldig aan vuurwerkdelicten, terwijl jongens in de leeftijdscategorie 15-17 jaar zich vaker aan vernieling schuldig maken. Vermogensdelicten worden door

zowel jongens als meisjes uit de beide leeftijdscategorieën vrijwel net zo vaak gepleegd.

Verder blijkt dat allochtone jongens zich vaker dan autochtone jongens schuldig maken aan vermogensdelicten, terwijl autochtone jongens weer vaker vernieling plegen. Vuurwerkdelicten worden door beide groepen vrijwel net zo vaak gepleegd. Allochtone meisjes verschillen niet significant van autochtone meisjes in het type delict dat zij plegen: beide groepen plegen voornamelijk vermogensdelicten.

In het totaal recidiveerde ongeveer een vijfde van alle Halt-cliënten uit de periode 1989-1995. Dit gegeven kan echter niet los van het tijdstip waarop de delicten gepleegd zijn worden geïnterpreteerd. Hoe recenter dit tijdstip namelijk, hoe minder tijd de cliënten hebben gehad om opnieuw strafbare feiten te plegen. Daarom zijn in de analyses met betrekking tot de recidive bij Halt-cliënten alleen cliënten uit de periode 1989-1992 meegenomen. Onderzoek wees uit dat deze periode de realiteit waarschijnlijk in voldoende mate benaderd. De recidive in die periode bedraagt 35%. Jongens blijken vaker te recidiveren dan meisjes. De recidive hangt daarentegen niet samen met de leeftijd van de cliënten, hun etniciteit, hun schoolopleiding of het feit dat hun ouders nog samen zijn of niet.

De recidive hangt in algemene zin niet samen met het type delict dat gepleegd wordt. Wel blijken plegers van vernieling, waarvan de ouders niet meer bij elkaar zijn, vaker te recidiveren dan cliënten waarvan de ouders bij elkaar zijn. Voor vermogens- en vuurwerkdelicten is zo'n verband niet gevonden. Dit resultaat wijst wellicht op het feit dat aan het plegen van vernieling andere motieven ten grondslag liggen dan aan het plegen van vermogens- en vuurwerkdelicten. Een nadere invulling vraagt echter een nauwkeuriger studie op dit gebied. De kenmerken geslacht, leeftijd, etniciteit en schoolopleiding blijken niet van invloed te zijn op de recidive per delict.

In dit onderzoek is de recidive na een afhandeling door Halt vergeleken met een controlegroep van jongeren, die voor het door hen gepleegde delict naar Halt doorverwezen hadden kunnen worden, maar waarbij dit niet gebeurd is. In de praktijk betekent dit meestal dat de delictplegers door Justitie zijn afgehandeld.

Uit de resultaten blijkt dat de recidive bij jongeren met een Halt-afdoening in algemene zin niet verschilt van jongeren die niet door Halt zijn afgedaan. Wanneer de groepen jongens en meisjes apart worden bekeken, blijkt Halt echter wel degelijk effect te hebben, maar alleen bij de jongens. Jongens recidiveren na een Halt-afhandeling significant minder vaak dan na een niet-Halt-afhandeling. Ook leeftijd speelt een rol in dit verband: Halt is met name effectief bij jongens onder de 15 jaar.

Nagegaan is verder of de recidive bij Halt- en niet-Halt-cliënten samenhangt met het type delict waarvoor de cliënten zijn afgehandeld. In deze analyse zijn om statistische redenen alleen vermogensdelicten en vernieling meegenomen. Uit de resultaten bleek een verschil in recidive tussen Halt- en niet-Halt-cliënten, maar alleen wanneer zij opgepakt waren voor vermogensdelicten. Daarbij deed zich echter een interessant fenomeen voor: Jongens die voor vermogensdelicten zijn opgepakt blijken na een Halt-afdoening veel minder vaak te recidiveren dan na een niet-Halt-afdoening, terwijl meisjes juist veel vaker recidiveren na een Halt-afdoening. Een Halt-afdoening is dus voor jongens die vermogensdelicten plegen wel effectief en voor meisjes die vermogensdelicten plegen niet. Dit is mede vanuit het oogpunt dat veel meisjes vermogensdelicten plegen interessant.

Uit de resultaten blijkt verder dat daders, die de eerste (paar) keer dat zij een strafbaar feit pleegden niet door Halt zijn afgehandeld, maar later wel bij Halt terecht zijn gekomen, vaker recidiveren dan daders die alleen door Halt zijn afgehandeld. Daarbij recidiveren Halt-cliënten die twee keer door Halt zijn afgehandeld vaker dan cliënten die één keer door Halt zijn afgehandeld.